

תוכנית לימוד לסמיכה לרבנות ללא היתר הוראה

12770

"מורנו" להחזיר עטרה ליושנה

סמיכה לרבנות ללא היתר הוראה

מכון גבוה
ללימודי היהדות
ירושלים

תוכנית הלימוד בהלכות שבת (כשנתיים)

דיני "מעשה שבת" (סימנים רמ"ג-רמ"ז, רנ"ב רע"ו ש"ז שכ"ה ותחילת סימן שי"ח)

רקע

נושא זה מורכב משלושה נושאים:

- א. מעשה שבת הנעשה ע"י נכרי.
- ב. מעשה שבת הנעשה ע"י ישראל.
- ג. מעשה שבת שקשור לעולם הטכנולוגי, אינטרנט, אוטומציה, הפעלה בדיבור, תכנות מראש וכדו'.

סדר השיעורים:

- א. **מעשה שבת הנעשה על ידי נכרי**
 1. איסור אמירה לנכרי.
 2. איסור הנאה ממלאכת הנכרי – הגדרת "נעשה עבור ישראל"
 3. איסור הנאה ממלאכת הנכרי – הגדרת "הנאה"
 4. קולות באמירה לנכרי – לצורך מצווה וחולי
 5. קולות באמירה לנכרי – לצורך הפסד, וגדרים נוספים
 6. מסירת מלאכה לנכרי שיעשה בשבת, ושותפות עסקית עם הנכרי
 7. מראית עין במסירת מלאכה לנכרי
- ב. **מעשה שבת של ישראל**
 8. יסודות איסור ההנאה ממעשה שבת של ישראל
 9. גדרי הנאה ממעשה שבת
- ג. **שביתת כלים**
 10. שביתת כלים – הרווחה מהכלים
 11. שביתת כלים – אושא מילתא

דיני "מפליג בספינה" (סימן רמח)

12. שימוש באמצעי תחבורה בימים הקודמים לשבת, ספינות ומטוסים

בישול שהיה הטמנה והחזרה (סימנים רנ"ג-רנ"ה, שי"ח)

נושא זה מורכב מארבעה נושאים:

- א. אב מלאכת בישול, תולדותיו וגזרות דרבנן הסובבות אותו.
 - ב. דיני החזרה – גם אם אין איסור בישול, ישנם אופנים אסורים לחמם את האוכל בשבת.
 - ג. איסור שהייה – גזרת חכמים שלא להתחיל בישול לפני שבת.
 - ד. איסור הטמנה – גזרת חכמים באלו אופנים מותר להניח את האוכל לחימום לפני שבת.
- ככדי לאפשר הבנה רצופה של הדברים, דיני החזרה יילמדו באמצע גדרי בישול, ולאחר מכן יושלמו יתר הלכות בישול.

סדר השיעורים:

13. גדרי איסור בישול – מנא ועד ל'כל צרכו'.
14. בישול אחר בישול.
15. בישול אחר אפיה וצליה, ולהיפך.
16. דיני החזרה והנחה לכתחילה.
17. תנאי החזרה.

18. העברה ודיני פלטת שבת.
19. כלי ראשון ושני.
20. כלי הבישול.
21. ערבוב נוזלים בכלי ראשון ומכלי ראשון.
22. מגיס.
23. אמצעי בישול וחימום שונים – תולדות האור ותולדות חמה. מיקרוגל ודוד שמש.
24. איסור שהייה – טעמו וגדרו. גרוף וקטום – אז והיום.
25. אוכל שמותר להשהות (רמת הבישול הדרושה, או קדרה חייתא)
26. גזירת הטמנה.

דיני כבוד ועונג שבת (סימנים רס"א-שז)

27. דיני תוספת שבת – בכניסתה וביציאתה.
28. הדלקת נרות – משמעות, טעם, והשלכות.
29. הדלקת נרות בנורות חשמל, קבלת שבת בהדלקה.
30. הלכות קידוש – מצוות קידוש השבת. קידוש במקום סעודה.
31. דיני הבדלה – הגדרת מצוות הבדלה. במה מבדילים?
32. הכנה מקודש לחול – במעשה ובעקיפין. החשכה על התחום. סידור הבית לשבת ולמוצאי שבת.
33. "ודבר דבר" – דיבור המותר וקריאה המותרת בשבת.
34. מקח וממכר ונתינת מתנות בשבת.

סימן שב – כיבוס

35. הרטבת בגדים (ספיגת נוזלים)
36. קיפול בגדים וטלית
37. ניעור נוזלים או לכלוך
38. תליית דברים רטובים

הלכות מוקצה (סימן שח-שיב, בעיקר)

רקע

הלכות מוקצה ארוכים בפרטיהם. מטרתנו היא להתמקד בכללים, ולספק ללומדים את הכלים הדרושים להבין את ההכרעה ברוב השאלות המעשיות.

סדר השיעורים:

39. טעם האיסור וגדרו
40. טלטול – מן הצד, מצא מוקצה בכיס,
41. מוקצה מחמת גופו
42. שברי כלים (תת נושא של מוקצה מחמת גופו), שיירי אוכל, ייחוד מוקצה לשימוש מותר
43. מוקצה מחמת חסרון כיס ומחמת מיאוס
44. כלי שמלאכתו לאיסור, וגדרי "צורך גופו" ו"צורך מקומו"
45. בסיס לדבר האסור, גדרי דבר האסור והמותר (צרור מפתחות, תיק, נרות שבת שירצה להסירם בהמשך השבת)

בניין וסתירה (סימן שיג-שיז)

46. בניין וסתירה של דברים המחוברים לקרקע (ידית שנפלה מדלת, דלת שנפלה מציריה, מכסה ביוב ופתיחת סתימה, תליית דברים על הקיר)
47. בניין וסתירה בכלים, וגזרת "שמא יתקע" (הרכבת מיטות, עגלות, שלחנות מתקפלים, סטנדר)
48. תיקון כלי – ספסל שרגלו התרופפה, משקפיים שהתפרקו, מסמר ובורג שהתרופפו
49. פתיחת אריזות, קופסאות שימורים, בקבוקים, פחיות
50. מלאכת ממרה – משחות וסבונים

אהל (סימן שט"ו)

51. גדרי אוהל, מטריה, פריסת תלית, גגונים

צד (סימן שט"ז)

52. גדרי צידה – דאורייתא ודרבנן

53. הריגת יתוש או כינה, צידת חיות מחמד, הריגת נמלים וכדו' בלי כוונה, סגירת הדלת אחרי שחיה נכנסה

קושר (סימן שי"ז)

54. גדרי האיסור (קשר עניבה, קשר כפול, קשר של קיימא שמתכוון להתירו או שרגילים להתיר, קשירת מטפחת)

בורר (סימן שי"ט)

55. גדרי המלאכה והאופנים בהם אין איסור

56. שימוש במסננת, תיון, french press

57. שטיפת ירקות, קילוף

58. ברירת כלים, כלי אוכל, בגדים, ספרים

דיני סחיטה (סימן שכ)

59. גדרי סחיטה דאורייתא ודרבנן – סחיטת לימונים על אוכל ועל שתיה

60. (הקפאה והמסה?)

61. שטיפת כלים ע"י ספוג וכדו'. שימוש במגבונים

62. צובע – איפור, צביעת אוכל

כבישה טחינה לישה (סימן שכ"א)

63. כבישה – רוטב על סלט וכדו'

64. טוחן – חיתוך ירקות, מעיכת בננה או תפוחי אדמה, טחינת תבלינים וכדו'

65. גדרי לש – הכנת דייסה (מצד הלישה, לא מצד "קלי בישול"), ערבוב סלט טונה, סלט טחינה

דיני גרמא כשעוסקים בהצלה (סימן שלד)

66. היתרים המתחדשים כשמציילים אדם וממון בשבת (שימוש בגרמא וכדו')

איסור משמיע קול (סימן שלה)

67. דיני השמעת קול ואיסור כלי שיר וגדרו

גוזז מוחק כותב קריעה וחיתוך (סימן שמ)

68. גוזז – תלישת שער, שימוש במסרק, תלישת ציפורניים

69. מוחק – גדר המלאכה, אריזות עם כיתוב, אוכל עם כיתוב, שיירי דיו על גופו או על שלחנו

70. כותב – גדר המלאכה, כתיבה הנמחקת (סרטוט על אדים או אבק), מכשירי צילום, מחשבים, scrabble, קינדל.

71. חיתוך וקריעה – מדבקות, מגנטים, סקוץ', נייר טואלט, נייר אלומיניום, שימוש בטיטולים, סימניות דביקות